

Uwagi członków grupy roboczej ds. przygotowania przyszłego Programu Współpracy Interreg Brandenburgia-Polska 2021-2027 do dokumentów opublikowanych w strefie członkowskiej grupy

Anmerkungen der Mitglieder der Arbeitsgruppe für die Vorbereitung des zukünftigen Kooperationsprogramms Interreg Brandenburg-Polen 2021-2027 zu den im Mitgliederbereich der Arbeitsgruppe veröffentlichten Unterlagen

Członek / Mitglied	Unterlage / Dokument	Odnosnie / Bezug	Uwaga / Bemerkung
Euroregion Sprewa-Nysa- Bóbr / Spree-Neiße-Bober	„Sprawozdanie końcowe z ewaluacji wdrażania Programu Współpracy NTERREG Brandenburgia-Polska 2014-2020 w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna” Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz z oceny wkładu Funduszu Małych Projektów do wdrażania Programu” oraz „Zalecenia podsumowujące” z 15.05.2020 r.	Umożliwienie wspólnego finansowania Gemeinsame Finanzierung ermöglichen	Wspólne finansowanie na poziomie małego projektu powinno być realizowane z wykorzystaniem modelu projektów komplementarnych (zaplanowane i podzielone na partnerów działania, koszty i przedstawione są w osobnych wnioskach o dofinansowanie). Środki zakontraktowane dla partnera niemieckiego obciążałyby niemiecki budżet KPF, natomiast partnera polskiego FMP strony polskiej. Zastosowanie takiego modelu, który stosowany był już w Programie INTERREG IIIA, spełniałoby kryterium wspólnego finansowania małych projektów. Die gemeinsame Finanzierung auf der Ebene eines Kleinprojekts sollte nach einem Modell komplementärer Projekte erfolgen (geplant und aufgeteilt auf Partner, Kosten, dargestellt in separaten Anträgen auf Kofinanzierung). Die für den deutschen Partner bewilligten Mittel würden das deutsche KPF-Budget belasten, während der polnische Partner den polnischen KPF belasten würde. Die Anwendung eines solchen Modells, das bereits im INTERREG IIIA-Programm verwendet wurde, würde das Kriterium der gemeinsamen Finanzierung kleiner Projekte erfüllen.
	„Abschlussbericht der Implementierungsbewertung des Kooperationsprogramms INTERREG Brandenburg-Polen 2014-2020 im Rahmen des Ziels „Europäische territoriale	Wzmocnienie specjalistycznej wymiany na tematy o strategicznym znaczeniu dla rozwoju pogranicza	Należy określić szerzej jako “preferowanie i koncentrację propozycji projektowych na strategicznych wyzwaniach pogranicza”. FMP od początku swego istnienia, tj. od roku 1995, skierowany był na projekty dotyczące współpracy pomiędzy ludźmi. Wśród szerokiej palety obszarów działania są oczywiście projekty fachowo-naukowe i stanowią one naturalne

	Zusammenarbeit“ des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung (EFRE) sowie für die Bewertung des Beitrags des Kleinprojektfonds zur Umsetzung des Programms“ und den „Zusammenfassenden Empfehlungen“ vom 15.05.2020	Stärkung des fachlichen Austausches zu Themen von strategischer Bedeutung für die Entwicklung des Grenzraumes	wypelnienie kooperacji pomiędzy specjalistami różnych dziedzin. Jednakże charakter jednych i drugih projektów oddaje rzeczywiste potrzeby pogranicza. Jakakolwiek ingerencja i próba ukierunkowania współpracy na projekty fachowe będzie zniekształcała oddolne inicjatywy mieszkańców. Pamiętać należy, że to budowanie dobrych relacji pomiędzy mieszkańcami stanowi istotę FMP. W związku z tym powinna zastać zachowana dotychczasowa formuła małych projektów. Członkowie Euroregionu wraz z ekspertami opracowują dokumenty koncepcyjno-rozwojowe uzgodnione z samorządami i liderami pogranicza, zobowiązujące Euroregion „Sprewa – Nysa – Bóbr” do ukierunkowanych i określonych działań. Es ist breiter zu fassen als „Bevorzugung von Projektvorschlägen, die sich auf strategische Herausforderungen des Grenzraumes konzentrieren“. Seit Beginn seines Bestehens, d.h. seit 1995, ist der KPF auf Projekte zur Zusammenarbeit zwischen Menschen ausgerichtet. Zu den vielfältigen Tätigkeitsbereichen gehören natürlich auch professionelle und wissenschaftliche Projekte, die eine natürliche Verfolgung der Zusammenarbeit zwischen Spezialisten verschiedener Fachrichtungen darstellen. Die Art der beiden Projekte spiegelt jedoch die tatsächlichen Bedürfnisse des Grenzgebiets wider. Jede Einmischung und jeder Versuch, die Zusammenarbeit auf fachliche Projekte zu konzentrieren, wird die Basisinitiativen der Bewohner verzerren. Es sei daran erinnert, dass der Aufbau guter Beziehungen zwischen den Bewohnern der Kern des Fonds ist. Daher sollte die bestehende Form der kleinen Projekte beibehalten werden. Die Mitglieder der Euroregion erarbeiten mit Experten die mit Gebietskörperschaften und führenden Institutionen/Persönlichkeiten des Grenzraumes abgestimmten Entwicklungskonzepte, die die Euroregion „Spree-Neiße-Bober“ zu bestimmten, zielgerichteten Maßnahmen verpflichten.
		Uproszczone składanie wniosków	Zupełnie niezrozumiałym jest zapis dotyczący tego, iż zaleca się wprowadzenie ryczałtów

		/ rozliczanie małych projektów Vereinfachte Beantragung / Abrechnung Mikroprojekte	dla projektów, których suma kosztów kwalifikowalnych nie przekracza 5.000 EUR lub <u>projektów o charakterze wyłącznie spotkaniowym</u>, ponieważ wszystkie małe projekty muszą wykazywać charakter spotkaniowy. Popieramy ideę uproszczonej formy rozliczania projektów o sumie kwalifikowalnej nieprzekraczającej określonej kwoty (np. 5.000 EUR) – rozwiązanie takie byłoby szczególnie ważne i atrakcyjne dla małych jednostek i organizacji pozarządowych. Es ist völlig unverständlich, dass die Einführung von Pauschalbeträgen für Projekte mit förderfähigen Gesamtkosten von höchstens 5.000 EUR oder <u>für Projekte mit reinem Begegnungscharakter</u> empfohlen wird, da alle kleinen Projekte einen Begegnungscharakter haben müssen. Wir unterstützen die Idee einer vereinfachten Form der Abrechnung von Projekten mit einem förderfähigen Betrag von höchstens einem bestimmten Betrag (z.B. 5 000 EUR) - eine solche Lösung wäre besonders wichtig und attraktiv für kleine Träger und NGO.
		Uproszczona ocena projektów spotkaniowych / priorytetowa ocena projektów sieciowych Vereinfachte Bewertung Begegnungsprojekte / priorisierte Bewertung Netzwerkprojekte	Nie możemy zgodzić się ze stwierdzeniem, że projekty bez treści fachowo-naukowych i niewielkiej liczbie uczestników mają mniejsze oddziaływanie w stosunku do projektów z takimi treściami i większej liczbie uczestników. O oddziaływaniu i jakości współpracy świadczy bowiem w głównej mierze podejmowany temat oraz stopień zaangażowania osób uczestniczących w przedsięwzięciu, a nie ich ilość. Zaproponowane przez ewaluatorów rozwiązanie mogłoby być stosowane przy założeniu wprowadzenia wyższej kwoty dofinansowania dla projektów o charakterze fachowo-naukowym. Wir können der Aussage nicht zustimmen, dass Projekte ohne fachliche und wissenschaftliche Inhalte und mit einer kleinen Anzahl von Teilnehmern eine geringere Wirkung haben als Projekte mit solchen Inhalten und einer größeren Anzahl von Teilnehmern. Die Wirkung und Qualität der Zusammenarbeit wird vor allem durch das

			Thema und den Grad des Engagements der am Projekt beteiligten Personen und nicht durch die Anzahl der Teilnehmer belegt. Die von den Gutachtern vorgeschlagene Lösung könnte eingeführt werden unter Vorbehalt, einen höheren Kofinanzierungsbetrag für fachliche und wissenschaftliche Projekte einzuführen.
		Skrócenie procedur Verkürzung der Verfahrensdauer	Zastosowanie uproszczonych metod rozliczania - przy jasno określonych zasadach - być może wpłynie na skrócenie okresu oczekiwania na refundację środków, należy jednak pamiętać, że zastosowanie takiego modelu wiąże się z przeniesieniem ciężaru kontroli z etapu rozliczenia na etap zatwierdzenia projektu. Ponadto w pkt. tym wskazuje się na możliwą rezygnację z prefinansowania – w obecnym okresie wsparcia funkcjonują tzw. szybkie refundacje (przekazywane beneficjentowi po zatwierdzeniu wydatków przez euroregion), prefinansowanie nie jest możliwe. Die Anwendung vereinfachter Abrechnungsmethoden bei klar definierten Regeln - kann die Wartezeit für die Erstattung verkürzen, aber man muss bedenken, dass die Verwendung eines solchen Modells mit einer Verlagerung der Kontrolllast von der Abrechnungsphase auf die Projektbewilligungsphase verbunden ist. Darüber hinaus deutet dieser Punkt auf einen möglichen Verzicht auf die Vorfinanzierung hin - in der laufenden Förderperiode praktiziert man die sogenannten Schnellrückerstattungen (die dem Begünstigten nach Genehmigung der Ausgaben durch die Euroregion übertragen werden), eine Vorfinanzierung ist nicht möglich.
		Działania informacyjno-promocyjne Informations- und Werbemaßnahmen	- Włączenie euroregionów do działań informacyjno – promocyjnych poprzez zwiększenie puli środków na zarządzanie FMP i przeznaczenie ich na szerszą promocję programu oraz efektów funduszu na rzecz lepszej rozpoznawalności, upowszechniania wiedzy o INTERREG. - Gadżety i kalendarze ścienne to jedno z ważniejszych środków komunikacyjnych

			stanowiących element działań promocyjno-informacyjnych. Kalendarze na przykład stanowią bardzo cenne źródło informacji dla strony polskiej o dniach wolnych na terenie Brandenburgii i odwrotnie. - Einbeziehung der Euroregionen in die Informations- und Werbemaßnahmen durch die Aufstockung der für die KPF-Verwaltung bestimmten Mittel die Bestimmung dieser Mittel für ein breiteres Werben für das Programm und die Auswirkungen des Fonds, um bessere Erkennbarkeit und die Verbreitung des Wissens über INTERREG zu erreichen. - Give-aways und Wandkalender sind eines der wichtigsten Kommunikationsmittel im Rahmen von Informations- und Werbemaßnahmen. Kalender sind zum Beispiel für die polnische Seite eine sehr wertvolle Informationsquelle über Feiertage in Brandenburg und umgekehrt.
		Ocena projektów Bewertung von Projekten	Ocena projektów przez zewnętrznych ekspertów, którzy nie znają realiów, specyfiki oraz problemów tej części pogranicza będzie skutkowałą niewłaściwą oceną, gdyż bazowała będzie wyłącznie na treściach opisanych we wnioskach. Ekspert to nie tylko osoba znająca kryteria oceny, ale również potrzeby naszego obszaru wsparcia. Die Bewertung der Projekte durch externe Experten, die die Realität, die Besonderheit und die Probleme dieses Teils des Grenzgebiets nicht kennen, wird zu einer falschen Einschätzung führen, da sie sich nur auf die in den Anträgen beschriebene Inhalte stützen wird. Ein Experte ist eine Person, die nicht nur die Bewertungskriterien, sondern auch die Bedürfnisse unseres Fördergebiets kennt.
		Projekty z zakresu budownictwa drogowego Straßenbauprojekte	Rekomendacja 7 jest przedwczesna i nieuzasadniona, gdyż potrzeby regionu dotyczące transgranicznej infrastruktury drogowej są w dalszym ciągu duże, a wynikają one z wciąż istniejącej dysproporcji w poziomie rozwoju.

			Empfehlung 7 ist verfrüht und unbegründet, da der Bedarf der Region an grenzüberschreitender Straßeninfrastruktur noch immer hoch ist und sich aus der nach wie vor bestehenden Differenz des Entwicklungsniveaus ergibt.
		Zarządzanie FMP KPF-Verwaltung	Ustalenie poziomu środków przeznaczonych na zarządzanie FMP na poziomie 25-30% ogólnych środków FMP pokryje realne potrzeby wynikające z obsługi funduszu. Durch die Festlegung der Höhe der für die Verwaltung des KPF bereitgestellten Mittel auf 25-30% der Gesamtmittel des FMP wird tatsächlicher Bedarf gedeckt, der sich aus der Verwaltung des Fonds ergibt.
		Podsumowanie Zusammenfassung	Reasumując stwierdzić należy, iż negatywne odczucia w stosunku do programu wynikają przede wszystkim z krytycznej oceny portalu ILB, długiego okresu oczekiwania na podpisanie umów/ aneksów oraz refundację środków. Wyeliminowanie tych elementów wpłynie naszym zdaniem na zwiększenie pozytywnego odbioru programu. Zusammenfassend lässt sich sagen, dass die negativen Wahrnehmungen des Programms hauptsächlich auf die kritische Bewertung des Kundenportals der ILB, die lange Wartezeit für die Unterzeichnung der Zuwendungsverträge/Nachträge und die Rückerstattung der Mittel zurückzuführen sind. Die Beseitigung dieser Probleme wird unserer Meinung nach die positive Wahrnehmung des Programms erhöhen.
Adam Szulczewski, Fundacja na rzecz Collegium Polonicum / Stiftung für das Collegium Polonicum	Wyniki ankiety „Perspektywy polsko-brandenburskiej współpracy transgranicznej w latach 2021-2027” Auswertung des Fragebogens „Perspektiven der	str. 28 / S. 28	Chciałbym zapytać w jaki sposób, jakimi kanałami i w jakich terminach było przeprowadzane badanie ankietowe? Uważam, że liczba zebranych ankiet jest zbyt mała, żeby w sposób rzetelny planować program w kolejnej perspektywie finansowej. Wyraźnie rzuca się w oczy nadreprezentacja wyników przesłanych przez samorządy, w stosunku do liczby ankiet przesłanych przez organizacje porządowe. Szczególnie ta

	brandenburgisch-polnischen Kooperation 2021-2027“		dysproporcja jest widoczna po stronie polskiej, skąd spłynęły tylko 3 ankiety. W województwie lubuskim mamy ok. 2500 organizacji pozarządowych, część z nich od lat prowadzi współpracę polsko-niemiecką. Jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubuskim mamy niecałe 100, a zebranych ankiet aż 32 (36 razem z jednostkami samorządu województwa). Ich möchte fragen, wie, über welche Kanäle und zu welchen Terminen die Umfrage durchgeführt wurde. Ich glaube, dass die Anzahl der gesammelten Fragebögen zu gering ist, um das Programm in der nächsten Finanziellen Vorausschau verlässlich zu planen. Die Überrepräsentation der von den Gebietskörperschaften versandten Ergebnisse im Verhältnis zur Anzahl der von den Nichtregierungsorganisationen versandten Fragebögen ist deutlich sichtbar. Dieses Missverhältnis ist besonders auf der polnischen Seite sichtbar, wo nur 3 Fragebögen eingegangen sind. In der Woiwodschaft Lubuskie haben wir etwa 2500 Nichtregierungsorganisationen, einige von ihnen nimmt seit Jahren an der deutsch-polnischen Zusammenarbeit teil. In der Wojewodschaft Lubuskie haben wir knapp 100 Gebietskörperschaften, von den aber 32 Fragebögen eingereicht wurden (mit Selbstverwaltungseinheiten der Woiwodschaft sind es 36).
		str. 30 / S. 30	Równie zastanawiające jest zebranie tylko 2 odpowiedzi z terenu powiatu ślubickiego i miasta Ślubic. Przy np. 12 z Gorzowa Wlkp. i 11 z Zielonej Góry. Podmioty znajdujące się na terenie powiatu ślubickiego od 1989 r. prowadzą aktywną współpracę polsko-niemiecką i trudno uwierzyć, że zaledwie dwa z nich wypełniły istotną ankietę, mającą wpływ na główne kierunki finansowania programu w nowej perspektywie finansowej. Genauso bemerkenswert ist, dass nur 2 Antworten aus dem Landkreis und der Stadt Ślubice gesammelt wurden, während z. B. 12 Träger aus Gorzów Wlkp. und 11 aus Zielona

			Góra an der Umfrage teilnahmen. Die im Landkreis Stübice ansässigen Einrichtungen sind seit 1989 aktiv an der polnisch-deutschen Zusammenarbeit beteiligt, und es ist kaum zu glauben, dass nur zwei von ihnen einen wichtigen Fragebogen ausgefüllt haben, der die Hauptrichtungen der Finanzierung des Programms in der neuen finanziellen Vorausschau beeinflusst.
	Zalecenia podsumowujące z ewaluacji wdrażania Programu Współpracy INTERREG Brandenburgia-Polska 2014-2020 w ramach celu „Europejska Współpraca Terytorialna“ Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) Zusammenfassende Empfehlungen der Implementierungsbewertung des Kooperationsprogramms INTERREG Brandenburg-Polen 2014-2020 im Rahmen des Ziels „Europäische territoriale Zusammenarbeit“ des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung (EFRE)	cały dokument ganze Unterlage	Odnosząc się do podsumowania ewaluacji, chciałbym wzmocnić przede wszystkim postulaty i wnioski, które częściowo znajdują się już w dokumencie: 1. Zwiększenie dostępności do programu, w tym w szczególności do Funduszu Małych Projektów dla organizacji pozarządowych. 2. Największymi przeszkodami były tutaj dotychczas dwie kwestie: - długi czas refundacji środków, - brak zaliczkowania projektów, w tym w szczególności w przypadku Funduszu Małych Projektów (choć były programy na polskim pograniczu, które takie rozwiązanie wdrożyły u siebie w mijającej perspektywie). 3. Dobrym pomysłem wydaje się być również proponowane wprowadzenie kwot ryczałtowych w projektach. 4. Proponuję również wrócić do postulatów polskich i niemieckich NGO zebranych w 2012 r. Wiele z nich do tej pory jest aktualnych. Listę postulatów znajdziecie Państwo tutaj: http://www.wzs.wzp.pl/organizacje-pozarzadowe/co-slychac-w-iii-sektorze/organizacje-pozarzadowe-program-europejskiej-wspolpracy-terytorialnej 5. Prosiłbym również o przedstawienie informacji o realizowanych w obecnym okresie programowania projektach (z uwzględnieniem FMP) z podziałem na liczbę projektów realizowanych przez podmioty publiczne, sector pozarządowych i sektora biznesowy.

			Im Hinblick auf die Zusammenfassung der Evaluierung möchte ich vor allem die Forderungen und Schlussfolgerungen bekräftigen, die zum Teil bereits in dem Dokument enthalten sind: 1. Verbesserung des Zugangs zum Programm, einschließlich insbesondere des Kleinprojektfonds für NGOs. 2. Zwei Fragen waren bisher die größten Hindernisse: - die lange Zeit der Rückerstattung von Geldern, - mangelnde Vorfinanzierung von Projekten, insbesondere im Fall des KPF (obwohl es in der polnischen Grenzregionen Programme gab, die eine solche Lösung in der Förderperiode umgesetzt haben). Es scheint auch eine gute Idee zu sein, bei Projekten Pauschalbeträge einzuführen. 4. Ich schlage auch vor, auf die Postulate der polnischen und deutschen NGOs zurückzukommen, die 2012 versammelt werden. Viele von ihnen sind bisher auf dem neuesten Stand. Die Liste der Postulate finden Sie hier: http://www.wzp.pl/organizacje-pozarządowe/co-slychac-w-iii-sektorze/organizacje-pozarządowe-program-europejskiej-współpracy-terytorialnej 5. ich möchte auch um Informationen über die im laufenden Programmplanungszeitraum durchgeführten Projekte (einschließlich des KPF) mit einer Aufschlüsselung nach der Anzahl der von öffentlichen Einrichtungen, dem Nichtregierungssektor und dem Unternehmenssektor durchgeführten Projekte bitten.
--	--	--	--